

Sygn.akt III AUa 118/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Alicja Sołowińska (spr.)

Sędziowie: SA Marek Szymanowski

SA Maria Jolanta Kazberuk

Protokolant: Magda Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 lipca 2013 r. w B.

sprawy z wniosku W. B.

przeciwko Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego

na skutek apelacji wnioskodawcy W. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 listopada 2012 r. sygn. akt V U 1052/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 118/13

UZASADNIENIE

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 19 lipca 2011 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 roku, Nr 139, poz. 992 ze zm.), odmówił W. B. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z tego funduszu oraz 5 % opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres od marca 1999 roku do kwietnia 2004 roku w łącznej kwocie 14.222,50 złotych.

W. B. w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się jej zmiany i umorzenia powyższych należności. Podniósł, że z uwagi na zły stan zdrowia oraz trudną sytuację materialną nie jest w stanie spłacić ciężącego na nim zadłużenia.

Sąd Okręgowy w Białymstoku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 23 listopada 2012 roku oddalił odwołanie. Z ustaleń Sądu I instancji wynika, że na wnioskodawcy ciążył obowiązek alimentacyjny względem jego dzieci R. i Z., który realizował za niego fundusz alimentacyjny. Aktualne zadłużenie W. B. za okres od marca 1999 roku do kwietnia 2004 roku łącznie z 5% opłatą na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu wynosi 14.222,50 złotych. Wnioskodawca ma ukończone 66 lat. Nie pozostaje w zatrudnieniu. Z zawodu jest artystą plastykiem – rzeźbiarzem. W toku niniejszego postępowania na podstawie prawomocnej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 3 lipca 2012 roku od dnia 10 maja 2012

roku przyznano wnioskodawcy prawo do emerytury w wysokości 714,47 złotych miesięcznie. Aktualnie zatem W. B. uzyskuje stały dochód w postaci świadczenia emerytalnego, które zastąpiło dotychczas pobierane świadczenia z opieki społecznej. Sąd I instancji wskazał, iż wprawdzie aktualny stan zdrowia wnioskodawcy może ograniczać jego możliwości zarobkowe, jednakże wnioskodawca ma stałe i pewne źródło dochodu, w związku z czym istnieje realna możliwość spłaty ciążącego na nim zadłużenia. Zdaniem Sądu I instancji w sytuacji W. B. nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 68 ust. 1 w/w ustawy, które uzasadniałyby umorzenie przedmiotowych należności. Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy jak w sentencji wyroku orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W. B. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania poprzez pominięcie przez Sąd zgłaszanych wniosków dowodowych oraz błędne ustalenie stanu faktycznego.

Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i umorzenie należności ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i prawnych oraz przez ich przyzmat słusznie wywiódł, iż w sytuacji W. B. nie zachodzą przesłanki umożliwiające umorzenie zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu według przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 roku, Nr 139, poz. 992 ze zm.).

Stosownie do treści art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 roku, Nr 139, poz. 992 ze zm.) w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 listopada 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 119/10 (lex numer 686798) za przypadki szczególnie uzasadnione związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego, które umożliwiają poddane kontroli sądowej umorzenie należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego należy uznać niezależne od zobowiązanego alimentacyjnie sytuacje losowe lub nadzwyczajne, które sprawiają, że nie jest on w stanie na bieżąco ani w dającej się przewidzieć perspektywie regulować obarczających go zaległości alimentacyjnych bez uszczerbku dla jego zdrowia lub zdrowia oraz naruszenia innych istotnych dóbr najbliższych członków jego rodziny. Alimentacyjnie zobowiązany, który posiada realne możliwości choćby częściowej lub rozłożonej w czasie spłaty długów alimentacyjnych nie powinien być premiowany umorzeniem należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu biernej postawy lub bezzasadnego oczekiwania, że jego długi alimentacyjne zostaną umorzone kosztem stron lub innych uczestników systemu ubezpieczeń społecznych z uszczupleniem funduszy tego systemu. Sąd Apelacyjny w pełni podziela powyższe poglądy wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego.

W tym miejscu zaznaczyć należy, iż do skorzystania z instytucji umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie jest konieczne równoczesne (kumulatywne) wystąpienie przesłanek przewidzianych w tym przepisie – zarówno w zakresie sytuacji zdrowotnej, jak i rodzinnej zobowiązanego dłużnika. Wystarczające jest istnienie którejkolwiek z tych okoliczności – albo szczególnej sytuacji zdrowotnej, albo szczególnej sytuacji rodzinnej osoby, przeciwko której prowadzona jest egzekucja alimentów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2008 roku w sprawie o sygn. akt II UK 359/07, OSNP 2010/1-2/18, lex numer 544685).

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji prawidłowo uznał, że w sytuacji W. B. nie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek związany z sytuacją zdrowotną lub rodzinną przemawiający za celowością umorzenia należności funduszu alimentacyjnego.

Okoliczność uzyskiwania stałego miesięcznego dochodu jakim jest emerytura, upoważnia do wywiedzenia wniosku, iż wnioskodawca posiada realne możliwości spłaty długu względem funduszu alimentacyjnego. Oczywistym jest, że W. B. ponosi koszty związane z utrzymaniem mieszkania, wyżywieniem czy też zakupem leków, które szczegółowo wskazał w apelacji. W sytuacji jednak, kiedy ma stały dochód w postaci emerytury, niemożliwym jest zwolnienie go w całości z ciążących na nim zaległości, podczas gdy ma on możliwości ich spłaty. Z powyższego świadczenia możliwe jest dokonywanie potrąceń na zasadach określonych w art. 139-141 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Także sytuacja zdrowotna W. B. nie jest tego rodzaju, aby uzasadniała umorzenie przedmiotowych należności. Nasilenie występujących u wnioskodawcy schorzeń, które spowodowały zaliczenie go do lekkiego stopnia niepełnosprawności, zdaniem Sądu Apelacyjnego, z pewnością nie wyklucza wykonywania przez niego jakiegokolwiek działalności zarobkowej. Stąd, w ocenie Sądu II instancji, w odniesieniu do W. B. nie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek związany z jego sytuacją zdrowotną, który przemawiałby za celowością umorzenia należności funduszu alimentacyjnego. Nie można również mówić o szczególnie uzasadnionym przypadku związanym z sytuacją rodzinną. Wnioskodawca nie ma bowiem nikogo na swoim utrzymaniu.

Końcowo należy wskazać, że nieuzasadniony jest podniesiony w apelacji zarzut pominięcia przez Sąd I instancji zgłaszanych przez W. B. wniosków dowodowych. W toku postępowania wnioskodawca takich wniosków nie składał. Zdaje się, że w istocie powyższy zarzut dotyczy dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, która stała się podstawą oddalenia wniosku o umorzenie należności z likwidowanego funduszu alimentacyjnego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w wyroku.

A.K.